

Kaks esimest
lehekülge
on puudu

tema juures elab valgus". Lan. 2, 22. See Jumal elab täna weel ja räägib kõige rahwaga meie päewil oma elawa sõna läbi. Selle jumaliku raamatu kõigile mõistetawa keele kohta ütleb Dr. Henry van Dyke: „Sündinud Idamaal ja rietatud hommitumaalisesse wormidesse ja piltidesse, rändab Piibel maailma teedel, wõtab järjekindlalt üks maa teise järele oma alla, ja pakub kõigile nõututele abi ja juhatusi. See raamat mõistab sadades keeltes kõikide südameste wastu rääkida. Tema astub würestide lossidesse ja saunamehe kotta teatades et nemad mõlemad wõiwad Jumala lasteks saada. Lapsed kuulatawad tema jutustusi huwituse ja rõõmuga; targad inimesed uurivad teda elu tähendamis-sõnadena. Selles raamatus leidub troosti raskuste ajaks, julgustamist sõnu nõutuse päewadeks, elu ja walguft tumedate tundide jaoks. Tema ütlemisi korratakse rahwa koosolekutel ja tema nõuannet sofsitatakse ühiskutele kõrwa. Targad ja wägewad wärisewad tema hoiatuste ees, aga alandlikkudele ja maharõhutute wastu räägib tema emoliku südamlikkusega...

Tema ülewad sõnad muutuwad pärlitest kallimaks, kui need südame lähedale pääsewad. Ükski nendest, kes seda warandust wõib omaks nimetada, ei ole waene ega mahajäätud“.

Pühäs Kirjas sisalduwate kindlate tõdede kohta ei ole ükski — kes neid otsekohehes meeles ja erapoolestult on läbitatfunud — kahtlewale ja põlgawale seisukohale asuda wõinud.

Kindel prohwetlik sõna „mis pimedas paigas paistab, senni kui päew wälja paistab ja koidutäht tõuseb teie südames“ ja et „inimese tahtmise läbi ei ole iial ei ühtegi prohwetikuulutust ettetoodud, waid pühad Jumala mehed on rääkinud juhata tud pühast Waimust“, on meie käes. 2. Peetr. 1, 19—21.

Läbi kõikide ajajätkude kõlab jumalik wäljakuftse: „...mina olen Jumal ja ei ükski muu, Jumal olen ma, ja ei ükski ole kui mina. Kes kuulutab algusest, mis pärast sünnib, ja

wanast ajast, mis ep ole weel tehtud, kes ütleb: Minu nõu peab korda minema“. Jes. 46, 9. 10.

Paneme tähele Pühäs Kirjas sisalduwaid kindlaid prohwetikuulutusi minewiku rahwaste, maade ja linnade kohta; löö lahti ajaloo leheküljed ja wõrdle prohwetikuulutusi ajalooaga, siis saad ja leidma, et kõik, mida Jumal aastatuhandete eest ettekuulutanud, täpselt on täide läinud.

Toetades niisuguse kindla põhialuse pääle, wõib iga tõelik kristlane maailmas kõigesuurem optimist olla. See raamat kuulutab meile suure armu prohwetikuulutuste läbi, et meie ajaloo kõigetumedamal tunnil elame, mis weel seda enam suureneb, mida lähemale meie kõige sündmuste lõpule jõuame.

Kristus jutustas oma jüngritele mitmeid raskeid aegu mis pidid tulema ja ütles neid sündmusi üleslugedes et see kõik alles „suure waewa hakatus“ olla. Kas peaks siis praegune maailma seisukord Piiblitundjale isikule mõistmata asi olema wõi ootamalt tulnud paistma? Seesuguse seisukorra tulekut on piibel aasta tuhandet ettekuulutanud.

Jääks ainult küsimus, mis pärast kõik nõnda on, nagu seda praegu igal pool näeme? Ka selle kohta annab Jumala sõna selge wastuse. Ta ütleb Jesaja läbi: „Oh et ja oleksid mu käsused tähele pannud! Siis oleks su rahu olnud kui jõgi ja su õigus kui mere lained“. Jes. 48, 18. „Aga et ma

olen hiiüdnud ja teie olete wastu tõrkunud, ma olen oma käe sirutakud ja ükski ei pane seda tähele; ja teie ei ole ühestki minu nõust hoolinud ega tahtnud mu noomimist mitte... Seepärast peawad nemad oma wiiside kasu sõõma ja oma nõupidamistest küll saama. Seest et rumalate ärapäõramine neid tapab ja halpide hooletu elu neid hukka saadab“. Op. I, 1, 24. 25. 31. 32.

Jumala salgamine ja sõnakuulmatus tema käsude wastu on külw, mille wilja kogu maailm täna lõikab; see on Jumala loodu-

Kes? Kui! Siis!

Kesk maiset eluwoolu,
Tööd, waewa, pisaraid,
Kes näitab ülespoole,
Teed õige sihile;
Kes elus igal ajal,
Õöl, päewal, hommikul,
Su jalga õigel rajal,
Siin hoiab elu teel?

Kui mõeldes mikewikku.
Meel nukker, süda, kurb,
Ja olewiku walgel,
Ilm meile hädaorg;
Kui tulewiku merel,
Torn puudub, ankur, kett;
Kes sirutab siis wastu,
Sull toetuseks kätt?

Siis tõsta silmad üles,
Ja waata taewa pool —
Kes mõõtmatuses süles,
Kõik juhib, kannab hoolt?
See Isa, Poeg ja Sõna,
Kes Piiblis ilmutud,
On „tõde“, „tee“ ja „elu“ —
Mis sull weel tarwis muud?

See Sõna uuel aastal,
Meil olgu täheks eel —
Siis eiupimeduses,
Jalg kindel, rõõmus meel.

fesse lahkhelid sünnitanud ja häda ning wiletust wiimase wõimaluseni suurendanud. Kas Piibel meile siis ka sellest seisukorrast wäljapääsu teed ei näita? Ja, kindlasti! Kuid selleks, et ta meile õige tee näitajaks wõiks olla, peame ise eneste seisukohta muutma.

Rõugu ilmadetäiust juhhib nägemata Looja käsi.

Tema räägib meile kahesugusest rahwast maailmas, ja ütleb, misugune rahwas saab tema juhatusi mõistma. Tanieli läbi on kirjutatud et... „hõelad teewad hõelust ja ei ükski, kes hõel on, ei wõta seda mõista; aga mõistlikud mõistawad küll“. Tan. 12, 10. Tema, kes kõik ilmadetäiuse

on loonud ja weel täna neid oma wägewa käega kannab ja juhhib, tahab oma algplaani meie maakera juures teostama hakata.

Patu läbi on inimkond ja nende läbi ka fõgu meie maakera niisugusesse seisukorda sattunud, mis Jumala looduses lahkhelid sünnitab. Waata: Jes. 24, 1-6. Selle kohta leiame Piiblis palju teadaandeid, mis nõu Jumalal selle maakera ja teda ümbritsewa õhukihiga on. Üks neist paljudest teadetest on: „Sa oled ju wanast maale aluse pannud ja taewad on su kätetöö. Nemad lähewad hukka aga sina jääd seisma ja kõik need saawad wanaks kui fuub; ja wõtad neid muuta nõnda kui riide ja nemad saawad muudetud“. Laul 102, 26. 27.

See aulik muutmiseaeg on juba wanasti usuisjade ülem rööm olnud. Meie aga oleme sellele sündmusele palju lähemal kui nemad

ja wõime praegusest maailma seisukorrast seda selgemini Jumala plaani selle maa kohta, mõista, mida enam meie Kristusest ettekuulutatud ajamärksid täideminema näeme.

Täpi päält ei ole mitte seda aega teada antud, millal selle maa tõeline kuningas saab tagasi tulema; aga täideläinud prohwetikuulutused näitawad meile selgesti, ei see sündmus ukse ees on.

Jumal saadab täna weel sellekohase hoiatusekuulutuse üle maailma ja annab seega kõigile oma plaani teada. Jumala kutse kõigile rahwale on nõnda mõjuw ja selge, tema armurikas hüüd nõnda õrn ja südamlik et see peaks kõigile kuuldaw ja mõistetaw olema. Ükski ei wõi suuremat wiga teha, kui see, et ta praegu mõtlematast ja tähelepanematast edasi elab, ilma et oma wahelorda Jumalaga korraldaks ja tema juures wastuwõtmise enesele kindlustaks.

Tähtis on ka selle aasta algusel iseäralikult tõsiselt selle pääle mõelda. 1924 aasta pakub jällegi igale ühele uuesti, nii kaua kui armu aeg kestab, wõimalust inimesesoo parema sõbraga tutawaks saada ja end kindlamalt Jumala sõna pääle toetada.

Kõigile kättefaadawalguse hallitas.

Kallim kalliskiwidest, soovimiswäärilisem seisuse- ja auastmetest ning wõimuomandamise wõimalustest on see eesõigus mis kõigile uuel aastal pakutakse, sellepärast tarwita seda kuni aeg on.

Kadumaläinud päewad.

Iga päew on kasutatult mööda läinud, mil mina midagi Jumala sõnast õppinud pole.

Igal päewal peaksite Jumala sõna enestele ette wõtma ja nii tihti, kui meie seda eneste ette wõtame, peaksite säält ka endale midagi omandama. See päew on kaotatud, mil meie midagi head pole teinud. Parema meie waimlisele elule abiks olla, kui ihulisele; kuid ühte tehes ei pea meie teist unustama. See päew on kaotatud, mil mina

sisemist ühendust Jumalaga ei ole tunnud. See päew on kaotatud, mil mina ainsamatti edusammu usu tee pääl ei ole teinud. Iga reisiija peab kindlasti seda päewa kaotatuks, kui ta reisul olles päewa paigal seisma peaks.

Oh kui palju kaduma läinud päewi on meie mööda läinud elu Kalendris!

Ueg on lühikene ja igawik ligeneb iga aastaga. Kas ei peaks meie sellepärast iga päewa kasulikult tarwitama, ja sellega kohe täna algust tegema?

Maawärilemine Jaapanis.

Jokohama ja Tokio olid laupäeval 1. septembril 1923 a. pidulikus ehtes. Reedel 31. aug. oli Jaapani keisri sünnipäewa pühitsetud mis järeldufel iseäranis Tokio, Jaapani päälinn, suurtsugu wõdrastega oli täidetud, kes kogu riigist selleks olid kogu sõitnud, et sel juhtumisel keisri perefonda austada. Pidud, lõbusused ja piirita kõlblusewastane elu oli igal pool iseäraliselt päewakorral. Ka ilm oli haruldaselt ilus. Sel-misel ööl oli karastawat wihma sadanud ja piinliku palawa, mis juba pikemat aega kestes looduse oli janunema pannud, kõrwaldanud.

1. septembril 1923 a. punkt kell 11,58 tabas maawärilemine Jaapani pinda kuid iseäraliselt just Jokohamat ja Tokiot. Selleks ei olnud vähematti eelhoiatust, millest midagi sarnast oleks wõinud järelebada. Pärast maawärilemist jutustas mulle üks härra kuidas alles hiljuti üks üleseil-dise kuulsusega maawärilemise tundja teadusemees oli tõendanud, et Kamatura linn, mis mõned miilid Tokiost eemal ja külad ning linnad, mis Kamatura ümbruses, sellepärast täielikult maawärilemise hädaohust wõiwad wabad olla, et sääl läheduses alati laawa wäljapurskamiskohad tegewuses olid.

See õpetlane tõendas, et niikaua kui tulepurskawad mäed tegewuses on, olla need findlustus-wentiilideks et maakeras peitum jõud häwitustööd ei saa teha. Kuid ometigi on kindel tõsiasi, et Kamatura ja selle ümbrus on maawärilemise läbi häwitatud ja tulepurskamiskohad on tegewamad kui ilalgi ennen.

Mõnda ei mõeldutski 1. sept. maawärilemise hädaohu pääle.

Maawärilemise ajal laewa lael.

Maawärilemine ei kestnud mitte kauem kui kolm wõi neli sekunti ja mõni filmapilt selle järele olid inimesed kui uimased ja tuimad.

Selleks on palju aega tarwis mil arwuta inimestehulgad selle hirmu järeldustest täielikult toibuwad; mõne juures on see üleüldse wõimata. Maawärilemise filmapilgul olin mina

ühe suurema ja ilusama laewa „Empress of Australia“, lael. Saew selgis Jokohama sadamas ja ootas iga filmapilt wäljasõiduks märguannet Briti-Columbia poole, sest just lõunaajal lahkub see merehiiglane oma ankrusseismise kohalt.

Mõni sekunt pärast maaaluseid tõukeid pais-tis igal pool kirjeldamata waatepilt filma.

Mehed ja naised jook-sid meeletult läbiseigi ilma et teaksid kuhurutata.

Nii kaugele kui laewalt näha wõis olid kõik uulitsad weega üle kaetud ja tollimaja oli maapinnalt kadunud. Kõik tollimaja ümbruses olewad ehitused olid pooleni wees ja kõlufid enda tsementalustel.

Siiglalaew, millel mina olin, oli 25 — 30 jalga kaldalt eemale paisatud. Uued ehitused, mis rauast ja tsemendist kokkukuhjatud, olid

kõik rusudeks warisenud. Suur, file, kiwidega prügitatud pinnaga ja tsement kõnniteedega plats oli lainetetaoliselt kohati ülessekerkinud ja kohati wajunud ning lõhnenud.

Mitmed kümned majad muuli ääres olid wõllu, laugelid rusudena kogu ja mõned wajufid täiesti maa alla. Palju rahwast, kes enda omakseid ja sõpru olid saatma tulnud, olid parajasti muuli peal seisnud, lahtiwatele siidamille õnnesoowe kaasa hüüdes.

„Maawärilemised peawad olema mõnes paigas ja hirmsad asjad“. Lul. 21, 11. Kristus.

Mitmed nendest olid just laewa treppi mööda laewalt lahkumas, kui maa kõikuma hakkas.

Nemad langesid wette ja jäid trepikäsi-puude külge niikauaks rippuma, kui keegi tuli ja neid säält wabastas. Paljud jooksid, abi otsides, paatidesse ja laewafeste pääle, ja õnneks juhtuski, et neid seeford kaunis arwurikkalt kalda ääres oli. Sajad inimesed jooksid edasi tagasi ja otsisid peatuspaika mis ei kõiguks; sest mõne minuti jooksul tuli teine tõuge, kuigi mitte just nõnda tugew kui esimene, ja ka weel hiljem oli nõrgemaid tõukeid tunda. Pilwed ja tolm tegid fogu ümbruses toewaaluse pimedaks. Warsti pärast seda pääsis tuli lahti. Seegid tõusid igal pool ülesse.

Umbrus muutus waheldamisi pimedaks ja walgeks. Päikene oli tundide tsel tule sarnane. Kõik oli õudne ja kohutaw. Paljud mõtlesid et Jumala kohtu päew on tulnud, ja mõju, mis need sündmused mõningate inimeste pääle awaldasid, oli kohutaw. Paljud laewal olejad oli endale päästewööd ümber sidunud ja olid igal minutil walmis wette hüppama.

Sokohama rusudes.

Sokohama, Jaapani ilusam sadamalinn enda ilusate, suurte ehitustega, eeskujuliku liikumisfiseadetega ja kaubamajadega, ilusate parkidega ning pea poole miljoni elanikuga, see läbikäimise keskkoh, kus äriline läbikäik igal aastal paljude miljonite yennideni ulatas — seda linna ei olnud enam. Majad olid maapinnale kofkuwarisenud ja igal pool linnas wõis maapinnas suuri awausi näha, mis haigutawalt wastuwaatasid. Kõik liikumine oli seisus ja inimeste kätetöö oli ära häwitatud.

Palju elanikka oli maawärisemise ja sellele järgnewa tule läbi hukka saanud. Säwituse järeldused olid uskumata kohutawad; tuhanded ja kümned tuhanded olid elawalt ära põlenud, sest inimestel ei olnud wõimalik kofkulangenud majade rusude alt wälja pääseda, mille alla nad maetud olid.

Paljud, kes kofkulangewate majade alt wälja pääsenud, said peagi tulest ümberpiiratud ja said ilma ärapäasmise teed leidmata, ifkagi haleda otja. Surnuid oli igal pool näha — uulitsatel, maapinnas asuwates lõhedes, kanaalides ujumas ja majade treppide peal. Uulitsatrammi rööpad olid kõwerad ja kofkufulanud, kui oleks need kummiist olnud. Mitmed lõhed maapinnas olid küllalt nõnda suured, et kõigesuuremat laewa endasse mahutada. Linna suured weejuhhimise torud olid

lõhkenud, ja mitmed linnaosad olid jõgedeks ja tiikideks muutunud.

Sinnapuiestikud said peagi põgenemispakadeks, kus mitmed tuhanded inimesed mõni aeg kaitset leidsid. Paljud, kes eluaegse püüdmise järele enestele majafesed soetanud ja warandusi kogunud, olid rõõmsad, et eluga pääsesid. Kõik läks kaduma.

Laewad ja paadid põlewad.

Maal ja weepääl tegi tuli häwitustööd. Harwuta hull laewu ja paate, mis sadamas liikusid, pidid peagi saatuse hoolde jäätama. Paljud neist wõtsid peagi tuld, ja neid pidi tule, tormi ja lainete hooleks jäätama. Mõned wäiksematest alustest olid mitmesuguste tuld-wõtivate õlidega täidetud, mõnedel olid puud ja muud tuldwõtwad ained. Peagi kostis igalt poolt üks plahwatus teise järele, mis tule häwitawat tegewust tõendas. Sadanded tuled olid igal pool ühel ajal põlemas ja fogu see päew, järarnew õõ ja weel teine päew oli taewalaotits tulest punane. Muuli ääres seiswad hiiglalaewad olid suures hädaohus; sest mõned põlewad õlilaewad jõudsid juba kuni weeliinini põleda ja fogu ümbruse wesi oli paksu õlikorruga kaetud.

Kui Jumal ei oleks halastanud ja tuult teisele poole pööranud, siis oleksid tuhanded hirmsa tule surma woaks saanud. Ka mina ei oleks elusse jäänud ega neid sõnu wõinud kirjutada. Tõelikult Jumal tegi imet.

Laewade ohwitser- ja meeskonnad püüdsid igal wõimalikul wiisil abi anda. Ka laew, millel mina asusin, tegi kangelase tööd. Tema 4. masinat pumpasid igas minutis 320 gallonni wett wälja ja 30 schlouchi purstasid wahetpidamatalt weejugasid häwitawatesse leetidesse. Mehed olid kuus, kahetsa, kümme ja rohkem tundi korraga schlouchisid hoidmas, kuna teised jälle abitarwitajatele ja haawatutele abi andsid. Lühikese aja jooksul oli „Empress“ warjupaigaks ja haigemajaks muutunud ja inimesed tulid sadade wiisi laewa pääle, kuni senna 2000 põgeneja ümber oli kofku kogunud. Usutati pääste grupped ja paljuid tõmmati nõõridega ja teiste abinõudega laewa pääle. Tehti kõik, mis wõimalik, et hädalistele abi anda.

Jäle waatepilt.

Kohutawat waatepilti awaldasid need sadanded keda lõmastatult, paistetamult ja weriselt laewale kanti. Nende seas olid paljud kellel jalgade ja käte luud purustatud olid; mitmel oli pealuu raskesti wigastatud.

Järgneb.

Sõjad, katkud, näljad, maawärisemised.

Miks pärast on need sündmused enneolemata fuurel määral maadwõtmas ja kas nad midagi tähendawad?

Rohke algusel mõjutas saadan inimest uskuma et Jumalale wastuhakkamine ja tema käskude ning seaduste tähelepanemata jätmise tõelist wabadust tähendawat, ehk see küll tõelikult wilets patu orjapõli oli. Kuid inimesed uskusid seda walet kui selget tõde. Nemad näitawad, kui püüafid nad Jumala soowi täita, kuid tõelikult käiwad nad iseenda teed, ja seletawad Jumala eeskirje teisiti. Omakasu püüded ja saadana waim on neid jellele mõttele saatnud, et nemad õige asja eest seisawad. Selle järeldus on waimulik orjapõli, waimuliku otsustamisewõimaluse puudus ning Jumala sõna ja õnnistuse ärasteimine. Inimene pidi, Jumala järgmiselt, selle maailma üle walitseja olema.

Kui ta ennaft saadana wõimu alla andis, sai ühes sellega ka tema riik ja walitusedigus saatana omaks. Selle järeldusel sai inimene nii waimliselt kui ihulikult ebaloomuliku seaduse alla.

Lilled õitsesid selleks, et närtstida. Rohi kaswab, kuid kuiwab ja tõduneb ühtlasi sääli juures; ja samuti on ka kõik inimese au kui rohu õiefene.

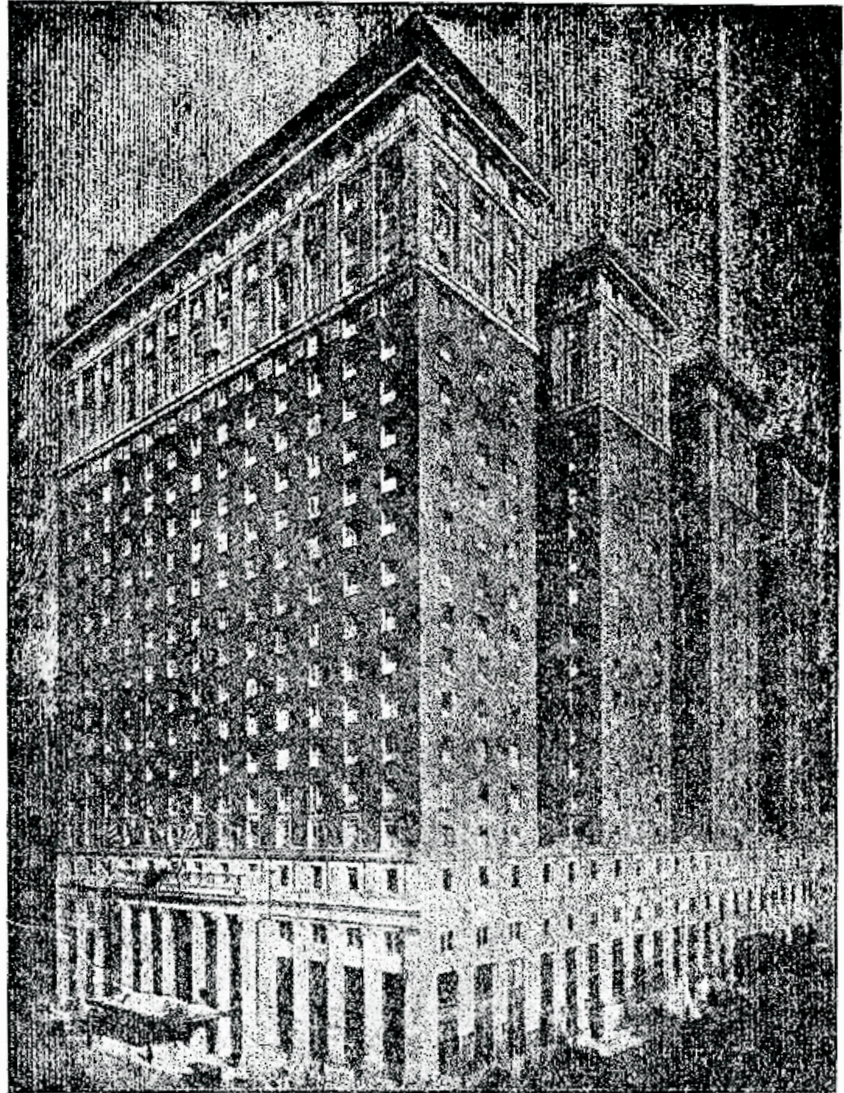
Meie näeme seda igal pool meid ümbritsewas maailmas, kuid selle pääle waatamata ei pane kaugeft suurem enamus seda tähele, mis Jumal prohwet Jesaja läbi ütleb: „...aga meie Jumala sõna jääb igawesti sesma“. Jes. 40, 6—8.

Äraneedimise ulatus.

Ebaloomuliku looduse seaduse järeldused ei tabanud mitte üksi taimeid, loomi ja inimesi waid kogu terwet maakera. Meie maakera on, alates kõigeförgematest wiljata mägedest

kunni kõigefügamamate maa kohtadeni merede põhjas, needmise all.

Patuorjuse järeldusel esile ilmuw needmine saab igal pool awalikuks tõdunemise, wastastikku üksteise häwitamise, näljahäde, kattude ja maawärisemiste näol. Kõik need sündmused saawad seda enam fuurenema — nende

Mida kõrgemad majad, seda koleدام langemine.

tegewuse laialduse mõttes — mida lähemale armu aja lõpp jõuab. Jumal on seda oma Sõnas etteütelda lastnud. Patu läbi roojatatud loodus peab „otsegu kuub wanaks minema“, „...ja neid peab muudetama“. Ebr. 1, 11. 12; Laul 102, 26. 27.

Selle tõendusi näeme igal pool. Wana riie paistab mõnest kohast kui uus olewat, kuid

teised kohad on päris läbi kulunud. Meie vaatame terwete kohtade pääle ja kanname riidet edasi, kuid läbitkulunud kohad kattewad, ning meie peame kogu riide ära heitma. Riie ei ole mitte enam ilus; see ei kata ega sojenda ja ei täida seega enam oma ülesannet.

Samuti on ka lugu meie maakeraga. Ka tema on, kõdunemise alla sattudes, aeg ajalt wanaks jäänud ja muutub. Sisemine muutus mõjub aga ka pinna pääle seda purustades ja wiljatumaks tehes. Jumal on meile oma igaweses sõnas märgid ülesannud, mis meie tähelepanu maakeraga muutmise pääle peawad juhtima. Tema hoiatab meid seega selle lõpuliiku kolkwarisemise eest ja juhib, nende märkide läbi, meie tähelepanu selle pääle, mida tema omas sõnas maailma saatuse kohta ettekuulutanud.

Neis Kristuse imelistes ettekuulutustes, mida Matt. 24. Mark. 13 ja Luuka 21 päältükkides leiame, paistawad meile teiste mitmesuguste märkide seast iseäranis silma: sõjad, näljad, kattud ja maawärisemised. „Rahwas tõuseb rahwa ja kuningriik kuningriigi wastu.

Suured maawärisemised on siis mõnes paigas ja nälg ja katt ja hirmsad asjad ja suured imetähed taewast peawad siis sündima“. Luf. 21, 11, 12.

Markus ütleb eelpool ülesloetud sündmuste kohta et: „Need on suure waewa hakatused“. Mark. 13, 8. Need on, teiste sõnadega öeldud, maakeraga uuestsündimise walud, mis meid kohtu- ja Kristuse tuleku ajajärku juhivad, mil Jumal lõpeks maa saab uueks looma.

Paneme seda tõeasja tähele, et kõik need ettekuulutatud asjad iseäranis wiimaste aastate jooksul enneolemata määral on ilmsiks saanud.

Maailma sõda.

Kõige ennem paneme tähele maailma sõda, seda kõigesuuremat, kogu ajaloos. Sellest saadud kahju hinnatakse 250 miljardi dollarit, 10. miljoni inimese elu, arwuta hull wigastatuid, pea täielikult ärahäwitatud tsiwilisatsioon, 24. trooni ümberpaistamine ja kolbluse tunnete äärmine langemine kogu haritud inimkonna seas. Need on kohutawad sõjajärelbused, kuid maailm ei ole sellest midagi õppinud.

1919 aastal oli Hiinas näljahäda. Kui mitu miljonit inimest hukka said, ei saa iialgi teatawaks. Londoni „Times“ kirjutas 15. det. 1920. et Hiinas ainult kolmes maakonnas 13,500,000 inimest ilma peatoiduseta olid. Sellele järgnes näljahäda Wenemaal. Dr.

Fridtjof Nansen ütleb: „See näljahäda on kahtlemata kõige kolelam, mis iialgi inimese-soo ajaloos on olnud“. Wenemaal peeti — oma suurte wiljapõldude pärast — Euroopa wiljasalweks, kuid nüüd on kõik muutunud. Inimlik wiha, mis patu tagajärel ikka enam ja enam maad wõtab, häwitas kõik tagawarad ja kui Jumal wihma ei annud, oli kõik inimeste lootus otsas, ja enne olemata suur nälg wõttis maad.

Samuti on ka lugu olnud maawärisemistega wiimasel ajal; ka nende arw ja tegewuse awaldus on järjekindlalt suurenenud. Üks suurematest maawärisemistest wiimasel ajal oli mõni aeg tagasi Hiinas, Kiangsu prowintsis. Kõik maailma seismograafid märkisid seda ülesse.

Hiinlased ütlesid selle kohta: „Mäed rändasid ühest kohast teise“. Maapind awanes ja sulgus ennast ja sawi pind jooksis kui wedel laawa.

Linnad ja külad said ärapuhutud ehk jälle jäädawalt maetud. Hiinlaste ametliku teadaande järele saanud 1.000.000 inimese ümber hukka. Wäljamaalaste hoolsa lugemise järele aga 200,000. 1. Septembril 1923 oli kole maawärisemine mis Jaapani pealinna, Tokio, kus 2,500,000 inimest elab (ühes eeslinnaga 5,000,000) ja Jokohama, linn, milles pea 500,000 elanikku, maatasta tegi. Urwatakse et üle 300,000 tuhande inimese on otsa saanud. Kuid õiget arwu ei suuda keegi üles anda. Looduse häwitawad wäed on mitmel pool enneolemata määral tegewuses.

Kattud.

Ka mitmesugused kattutaolised haigused — mida enne pole kuulda olnud, on mitmel pool maad wõtmas. On ju kõigile tuntud „influentza“ — laastaw töö — millest ükski maa puutumata ei jäänud — weel kõigil meeles. Ainult Indias üksi wiis see haigus 6 miljoni ümber inimesti hauda ja kogu maailmas olla selle tõbe ohwrid üle 12. miljoni arwata. Teised ütlewad aga et üksi Indias 20. miljoni selle tõbe läbi surid. Paljud surid teiste haiguste kätte mis influentza tagajärg oli. Kattud on minewiku pimedal kessajal, mil sanitaar olud ja hõõseadad madalal astmel olid, palju ohwreid nõudnud; kuid nüüd tõusewad mitmed seni tundmatad haigused üles ja seda ajal, kus arstiteadus kõigetõrjemal astmel öeldakse olemat. Arstid waatawad abitult ja nõutalt kattude laastamise tööd päält ja langewad ise samadele tõbegele saagiks. Selle tõbe eest oli wõimata põgeneda.

Rahvusvahelised sündmused prohvetliku sõna walgel.

(1 järg).

Lõuna ja Põhja kuningas.

„Ja lõuna kuningas saab wägewaks, kes üks on tema wüirstidest, ja üks teine saab wägewamaks teda ja walitseb, selle walitus on suur walitus“.

Salm 5. Sellest salmist alates läheb prohwetikuulutus üle keskpäewa wõi lõuna ja kesköö ehk põhja kuningate wõitluste juurde. Selle prohwetikuulutuse paremini mõistmiseks on kõige enim tähtis, et meie Aleksandri nelja riigiosa kohta selgusele jõuaksime ja seda alates Palestiinast kui keskpunktist. Need riigiosad asusid nii kui öeldud „nelja taewa tuule pool“, ja nimelt järgmiselt: Makedonia osariik Kassandri walitsuse all Väanes, Thraakia osariik Lysimachus'e walitsuse all Põhjas, Siiria ja selle ümbruse maa-ala kunni Induseni Põhjas ja Idas, Seleukuse walitsuse all, ja Egiptus Ptolemäus'e all Lõunas. Uga juba 297 a. en. Kr. suri Kassander ja 286 a. en. Kr. sai Makedoonia Lysimachus'e teiste maakohadega, Thraakiaga ja Wäike-Aasiaga, ühendatud. Sõda, mis 281 a. enne Kr. Seleukusega lahti puhkes, lõppes tema kasuks, kes nüüd Wäike-Aasija enda alla sai ja lõpuks langesid ka Makedonia ja Thraakia temale saagiks. Sellega jäid siis ajaloo eesplaanile Palästina põhjapool osas Seleukuse walitus ja lõuna pool Ptolemäus'e walitus. Selle kohta ütleb Luther trehwawalt: „Sääl on meil tegemist kahe kuningriigiga, Syria ja Egiptus, kes isefeskis kiskewad ja purelewad“.

Parallell-Biibel annab wiendama salmi mõtte selgemalt edasi ja nimelt: „Ja lõuna kuningas saab wägewaks; ja üks tema wüirstidest saab wägewamaks kui tema ja saab walitsema — selle walitus on suur walitus“. Selle kohta ütleb Lange Kommentar: „Sündmus, mille pääle see kirjakohd tähendab, on 312 a. en. Kr. alustatud seleukuslaste walitus Seleukus I., selle Ptolemäus Lagi Nikatori wõi ülemjuhataja, läbi, kes oma wõimu laienemise järeldusel alates Phrygiast kuni Induseni, oma käskijast wõimu poolt ülemaks sai ja kõikide Alexandri wõimu jagajate wüirstide seas wõimu ja suuruse poolt kõige enam Alexandriale lähemale jõudis. Seleukus, kes esiteks Pabelis ainult asewalitseja oli, pidi nimelt Antigonuse eest Ptolemäus'e juure Egiptusesse põgenema ja wõttis osa selle juhatusel sõjast efimese wastu aastatel 314—311 en. Kr. „Sufr. Weltgesch.“ II lkt. 42.

Et see (sõda) õnnelikult lõppes, ei saanud ta mitte üksi oma asewalitseja kohta tagasi, waid lühikese aja kestel laiendas oma wõimu kuni Induseni ja hiljem kuni Hellespont'ini.

Seega sai ta palju wägewamaks, kui Ptolemäus.

Tema sai Syria riigi alustajaks, wõttis ise endale, oma paljude wõitude pärast, Nikatori'i wõi wõitja nime, alustas palju linnu, muude seas ka oma päälinna Antiochia. Ptolemäus Lagos'e wanem poeg tappis ta wiimaks ära 280 a. en. Kr. Ptolemäos I wõim ulatas pääle Egiptuse weel Eölesyria, Põhonia, Palästina, Cyrenia, Cypruse ja n. e. üle. Tema eeskujuliku walitsuse järeldusel a. 311 — 284 en. Kr., sai Alexandria linn hommikumaa kuningannaks. Tema isearaline teenistus oli aga kuulsa Alexandria raamatukogu asutamine ja Pharao saarele suure tuletorni ehitamine, mis üks seitsmest maailma imedest on. Ptolemäused walitsesid Egiptuses kuni 30 a. en. Kr.; seleukused Syrias aga 64 a. en. Kr. Siis langes mõlemite walitus Rooma kätte. Prohwetikuulutus näitab nende ajalugu, nagu kõige teiste rahwaste oma, ei mitte nende eneste pärast waid sellepärast, et nemad Jumala rahwa ja ilusa maa üle walitsesid; sest Palästina asus nende mõlemi maa wahelohal ja oli egiptlaste walitsuse all alates 301 a. kuni 203 a. en. Kr. ja siis syrialaste walitsuse all.

Ptolemäus II. ja Antiochus II. „Ja mõne aasta pärast heidawad nemad ühte nõusse ja lõuna kuninga tütar tuleb põhja kuninga juure neid asju ära seletama; aga tema käewars jääb rammaks ja tema ei jää seisma ega tema seeme ja teda antakse ära, ja need, kes teda senna saatnud, ja need, kes teda kiimitanud sel ajal“. Salm 6.

Ptolemäus Lagos'e järele walitses 283 a. kuni 246 a. tema teine poeg, Ptolemäus II. Philadelphus, kelle walitsuse ajal Egiptus ifka enam ja enam kosus ja kes ka Wana Testamendi kreeka keelse tõlke, mida „Septuaginta'ks“ hüüatakse, walmistada lasi. Wahel ajal walitses Syrias Seleukus Antiochus I. poeg, Soter, 280 — 261 aastani, kes gallialaste poolt palju kannatada sai ja 261—247 a. walitses Antiochus II. Theos, kes 257 a. Egiptusega sõjajalale sattus, mis kahessa aastat kestis.

(Järgneb).

KAUA AJA JÄRELE.

A. S. Maxwell.

(1. järg).

Kas ei olnud siis tema jaoks enam aimamatti lootusefiirt—midagi, mis oleks nõrka walgushelki sellesse pimedusesse heitnud, mis teda ümbritses?

Oli õhtu ja peagi jõudis aeg lätte, mill wäikene Uda harilikult magama läks. Laps oli wäsinud ja pettunud päewasest läbielust ning ta oleks ilma harlikku palwet lugemata woodisse läinud; kuid üks mõjuw tung põhjustas teda põlwitamisele. Ja miski mõju — wõib olla ainult harjumus, sest mõtlemiseks oli ta liiga wäsinud — põhjustas teda oma kõigearmsamat wäikest palwet lugema, mida ta harilikult ikka oli lugenud. „Armas Jeesus, saada meie isa jällegi koju ja kanna meie eest nõnda kaua hoolt, kui tema kodunt ära on“, kuuldus lapse huultelt. Need lapse lihtsad sõnad liigutasid ema jällegi pisaratesse, mis waewalt olid ära kuivanud. Need sõnad olid wäga tema pääle mõju awaldanud ja pääle selle, kui ta wäikest oli suudelnud ja magama uinatanud läks ta alla ja mõtles kõige üle sügawamalt järele.

Tütrefene oli palwetanud et neile nende isa tagasi antakse, et Jeesus nii kaua nende eest hoolt kannaks, kui isa ära on. Kas oli sel palwel wähematti otstarbet? Kas aitas niisugune palwe ülesõidse? Wast ehk ainult wäikemate juhtumiste korradel? Kas aga see palwe ta haruldase häda korral aitaks? Kas Jumal saaks aitama?

Tema ei olnud eelmise päewa hommikust saadik palwetanud. Selle kurbtusega täidetud pommi lõhkemine oli teda harilikult teelt kõrwale paiskanud. Aga nüüd jes õhtuses wäikeses, kus tema üffildus iseäranis tuntaw oli tundis ta, et temale midagi muud üle ei jäänud kui ainult kõigewägewama käest abi paluda. Enda äärmises meeletulis olekus põlwtas ta lõpeks ja tühjendas kõik oma südame Jumala ees.

Õhteks oli tema palwe kaunis terawatooniline mis ifegi Jumala süüdistust sisaldas, et ta tema mehe ära wõtnud. Kuid aeg ajalt sai üks pehmemdaw mõju tuntawaks ja sai peagi tema üle wõimust. Kristuse libeda karika ja palwe meeletuletamine, mõjutas ta teda, ehk küll kohmetult ja aralt, neid sõnu

fordama: „... ometi mitte nõnda kui mina tahan, waid kui sina tahad“.

Kui ta lõpeks põlwedelt ülestõusis oli torm tema hinges wäiksemaks jäänud. Tundus kui oleks Jeesus ise tema läheduses wiibinud ja weel lord tormile öölnud: „Dle wait ja waga!“

Kuu paistis heledalt läbi akna tupp. Naine keeras end ümber ja tahtis oma wana koha pääl pea kustawa küünla juures aset wõtta, kui tema silmad seinal olewate hõbetäheliste salmide pääle juhtusid. Nende salmide sõnad olid kui jumalik kuulutus, mis iseäraliselt tema jaoks määratud, sest need olid: „Kui seda, keda tema ema trööstib, nõnda tahan mina teid trööstida“. „Ära karda mitte... Kui sa weest läbi lähed, olen mina sooga ja kui sa jõgedest läbi lähed, ei pea nemad sind mitte ära uputama... Et sa mu meelest kallis oled, siis oled sa auuliseks saanud ja mina armastan sind“. Jes. 66, 13; 43, 1. 2. 4.

Üks pilwe kattis järsku kuu walguse kinni, ja sõnad kadusid tema silmist, aga need olid enda ülesande täitnud ja jällegi julgust wõtwale südamele weel enam troosti ja julgust toonud.

Waewalt oleks pr. Lennuk küll seda mõelda wõinud, et temale selleks tröösti osaks saada lasti, et seega weel sügawamast weest läbiminekuks abiks olla. Ifegi seltsamal wõl pidi weel järgmine läbikätsumine tulema; kuid Jumal, kes isa sarnaselt halastab ja ema wiisil trööstib, tegi selleks ettewalmistusi, et kõik, mis tulemas oli, wõis tema abiga ärawõidetud saada.

Kui ta nõnda tumedal kuuwalgel wäikest istus ja selle traagilise saatuse üle, mis teda oli tabanud, järele mõtles, ühtlasi meeletuletades neid trööstirikkaid salme mida ta seinalt lugenud, siis segas seda wäikest rahu Uda woodi poolt kostew ebaharilik ähkimine ja hirm täitis tema südant. Selle järele kostis lapse hirmunud hääl, mis hüüdis: „Ema, ema, tule ruttu ülesse!“

Kus on isa?

„Oh ema, ma nägin wäga kohutawat und!“ ütles Uda, kui ema tema magamis

tuppa astus. „Ma nägin mnes, et keegi piisfi käes hoides meie isale järele jooksis ja wiimaks teda piisfitifuga nõnda haawas, nagu sõdurid harjutusel õlg kujusse torkawad: „Uda, ära räägi sellest sõnagi enam!“ hüüdis ema käreiltult.

„Aga ma pean seda tegema, armas ema, sest see on mind väga ehmatanud. Ma mõtlesin ka veel selle pääle mis preili kord pühapäewa foolis ütles, et kõik surmud, kes taewa ei saa, senna saawad kus alaline tulejäärw põleb ja nõnda siis tule piina peawad kannatama. Mulle paistis kui oleks keegi meie isa wõtnud ja teda kuhugi alla tule järwe heitnud ja siis—siis ärkasin ma üles“.

„Misfugune hirmus unenägu!“ ütles ema, piüüdes enda rahulikku meelt alahoida, mis temalt wägise kaduma tippus. „Maga aga edasi, mu laps, ja ära mõtle mitte enam selle pääle“.

„Aga ema, kas see tõsi on, kas meie isa on siis täesti tule järwe heidetud?“

„Ei ole; kindlasti ei ole“, ütles ema.

„Aga kus isa on siis“, küsis laps edasi?

See küsimine oli emale liig ja ta oli sunnitud ennem iseennast rahustama kui ta lapsele wõis wastata.

„Ma mõtlen — ma usun et ta taewas on“, wastas ema, kui ta ennasl piijui rahustanud oli.

„Ja millal näeme meie teda jälle?“

„Mitte enne kui meie sureme ehk jällegi ülestõusmise hommikul“.

„Mis see „ülestõusmine“ tähendab?“

„Kui Kristus kord tagasi tuleb siis saab ta kõik surmud inimesed elawaks tegema“.

„Aga, ema, kui isa nüüd taewas on siis peaks ta juba praegu elus olema“.

„See on tõsi, mu laps“, wastas ema.

„Aga misjaoks on siis veel ülesäratamist tarwis, kui ta elus on?“

„Ema ei mõistnud sellepääle wastust anda. Ta ei olnud iialgi selle pääle mõelnud.“

„Ta nägi ainult selles enesele pääseteed, et ta lapse mõtted teise asja pääle juhtis ja lapsele uuesti magama uinumist soowitas.“

Laps uinus ka peagi magama, kuid ema ruttas alla, istus wanasse leentooli ja hakkas selle üle järelemõtlemata, mida laps oli õelnud.

„Aga kus on Harry siis tõelikult“, küsis ta eneselt. Tema oli siimaale uskunud, et kõik hääd inimesed — ja ükski ei olnud ju parem kui Harry — surma korral kohe taewa lähewad.

Kuid Uda mõtte järjekindlus oli ju selge.

Milleks peaks siis veel ülesäratamist tarwis olema, kui tema Harry elas?

Kas saaks Jumal kõik püha rahwa, keda ta pika aja taewas elada lastnud, siis just selleks Kristuse tuleku eel uuesti surra lastma, et tõotatud ülesäratamist teostada? See oleks ju mõtteta. Kas ta aga neid sel ajal ainult selleks maa pääle saadab, et neile uued ihud anda? See paistab samuti mõistmata olewat.

Aga wõib olla et ei olegi ülesäratamist? Kuid see pidi olema, sest Paulus kirjutab sellest kufagil Uues Testamentis, et kui surmuid üles ei äratata, siis on ka need, kes Kristuse sees on läinud magama, „hukka läinud“. Kuidas wõisid nad siis hukka läinud olla, kui nad taewas oleks olnud? Misfugune mõte pidi küll tõde olema?

Kindlasti oli ülesäratamise mõte ja see, et kõik surma läbi siit lahkunud kristlased kohe taewa läksid — üksteisele risti wastu käiwad.

Kuid kumb mõte nendest oli tõde? Kus on siis praegu Harry? (Järgneb).

Sõjad, kattud, näljad, maawärjemised.

Algus w. lkt. 7.

Tema piüüdis oma ohwreid laewadel, mis sajanded penikoormad kindlast maast eemal merel asusid kui ka üksikute mäe elanikkude majades ja üksikutel mere saartel. Seda kattu wõidi õigusega selleks Jumala nuhtluseks nimetada, millest prohwet Esekjel räägib.

Inimene, keda Jumal algusest maa üle walitsejaks pannud, on oma looja unustanud ja patu ning kurjuse sulaseks saanud ja langeb kogu loodusega kõdunemise ohwiks.

Inimeste tuimus Jumala hoiatuste kohta.

Sellepärast, et inimesed Jumala ja tema looduse seaduse tähelepanemata jätawad, hukkawad nad miljonite wiisi enda kaasinimesi ja teewad iseeneste kodudest lahinguwäljad. Kui inimene Jumala nõuande tähelepanemata jätab ja ise oma teed läheb, siis lasseb Jumal teda oma tahtmise järele teha, sest tema ei sunni ühtegi ega awalda kufagil wägivalda. Maailm unustab Jumala ja läheb ühes siin ülesloetud ja veel paljude teiste prohwetite ettekuulutustega enda äri- ja lõbustushimudes edasi ja piüüab alati Jumala hoiatawat healt ära lämmatada.

Meie wõime Jumalat unustada, kuid Jumal ei unusta meid. Tema ei jää enne rahule, kui kogu maa kõikidest patu plekkidest puhastatud on. Tema ootab ikka veel ja palub inimest patust lahkuda ja Kristuse ohwrit wastu wõtta. Anname seepärast veel täna enda südames Kristusele maad, et tema au wõiks säält pattu jäädawalt eemale saata.

M. E. Wilcogi ainetel.

Terwis, kasinus.

Rõõmus meel arstirohuna.

On üks teatud selts seedimisrikkaid mida mitte üksi toiduseeskirjadega ei saa selle pärast kõrvaldada, et nende seedimisraskuste tõeline põhjus mitte pääasjalikult seedimisorganides ei asetetu, waid pahas meeleolus. Seedimist wõib waimse mõju läbi tugewasti edendada ehk jälle taastada.

Kurwameelsus segab mao loomulikku tegevust ja mõjutab, et toit meie seedimiskanaalis ainult aeglaselt edasi liigub.

Uinam, loojast inimesele karastuseks määratud, jook on wesi.

Rannatamatus, ärritatud oled, pahandused, mured ja teised sellesarnased mõjud takistawad samuti seedimist. Meie seedimisorganide töötamise edukus oleneb suurel määral meeleolu seisukorrast ära.

Sellepärast ära söö ialgi, kui sa pahas ehk ka rõhutatud meeleolus oled, waid ainult siis, kui süda rõõmus ja meel õnnelik on. Kuukas, kes Kristuse jüngrite seas arstina tuntud oli, teatab apostlite päewilt nelipühi ajal et imed sündisid ning haiged terweks said „ja wõtsid rooga wäga rõõmsa ja täiesti waga südamega ja kiitsid Jumalat ja neil oli arm kõige rahwa juures.“ Ap. t. 2, 46. 47.

Apostel asetab lohustuse, tänulik olla, kõige laiemale põhjalusele. „Tänage kõige asja

sees“ (Teised tõlked; Olge tänulikud kõigis asjus) kirjutab ta; „sest see on Jumala tahtmine Kristuse Jeesuse sees teie wastu“. 1. Tess. 5, 18.

Õnnistusekuulutus Jeesusest on selleks määratud et see wõiks igale usklikule saata „isu tuha asemele, rõõmustuse õli leinamise asemele“. Jes. 61, 3. Ewangelium on tõelise arstirohi kõikide haiguste wastu, mis maharõhutatud ja kurwast meeleolust alguse saanud. Jumala Waimu nimetatatse kõigesuuremaks „Rõõmustajaks“.

Need, kes waimsest maharõhutatud ja kurwas meeleolus, wõiwad uimastawate ainete sissewõtmise järelduusel ajutist eba-tergendust tunda. Kui meie päähaju mürgitatud on, siis unustatatse teatud ajaks mured ja walud; kuid niipea kui uimastus kaob, muutub selle isiku waimne seisuford weel halwemaks.

Selleks, et inimesest rõhuwaid waimseid mõjusid alaliselt eemal hoida, mõeldakse et peaks end alaliselt uimastawate ainete mõju all pidama, mida ka tuhanded selles mõttes teewad, et siis õnnelikumad ja selle järelduusel ka terwemad oleksid.

See tee wiib aga igat lihte lõpuks nii waimsest kui ihulikult hulatusesse. Ainult Jumala Waim on tõelise õnne, rõõmu ja rahu tooja.

Igasugused uimastusained on saadanast wäljamõeldud aseed, mis tedagi tõelikult ei rahulda. Isegi enam jagu kristliku kiriku liikmeid on alaliselt ükskõik misuguste uimastawate ainete mõju all. Nemad wõiwad wabalt teiwed nädalad ja kuud ilma palweta elada, aga see on neile wäljatamamata piinaks, ilma harilikku Hiina tee, wõi kohwi kasita, ehk jälle ilma tubakat suitsetamata läbi saada.

Kuidas küll wõiks üht rõõmu ja tänulikku meeleolu omandada ja seda alalhoida? Selleks on ainult üks tee olemas ja see on siis meie oma, kui meie Jumala eelhoollisust tunnistame ja ennast rahulikult tema hoolde usaldame.

„Õndsad need, kes puhtad südamest; sest nemad peawad Jumalat nägema“, kus teised ainult saadanat, inimesi ja õnnetuid seisufordi näewad. Kõik olukorrad ja läbielud on Jumala abinõud mis läbi ta neile lasseb hääd osaks saada, kes teda usaldawad. Dr. D. S. Kress.

Noorloo osakond.

Tõendus et ka täna veel Saulusest Paulus võib saada.

3. alev asus waimliselt pimedas ja jumala-
kartmata ümbruses. Senna asus üks noor
jutlustaja ja hakkas Jumala sõna kuulutama.

Tema tööl oli suur tagajärg, sest paljud
ärkasid patu unest ja hakkasid tõsiselt küsima:
„Mis pean ma tegema, et ma igawese elu
saaksin?“

Teatud kohas ja ajal peeti järjekindlalt
koosolekuid millest elawalt osa wõeti. Ühel
õhtul seadis ka keegi isand Lensmann sam-
mud senna poole, et sellest koosolekust osa
wõtta. Tema eesmärk ei olnud küll mitte säält
midagi õppima minna, waid kui võimalik,
seda tööd takistama ja jutlustajat walitsus-
wõimude kätte toimetama, neile teatada tahes,
et jelle mehe töö kogu ümbrusele hädaohtlik on.

Teel senni pidi ta kaunis järstult mäest
üles minema, mis teda kiwile istuma ja pisut
puhkama sundis. Korraga silmas ta enda
läheduses noortmeest, kes ka kiwil istus ja
midagi oma taskuraamatusse märkis.

Lensmann oli seeford haruldast hääs
meeleolus ja ei pannud eunem täheleegi et ta
selle nooremehe juure oli läinud, kui ta temalt
küsis:

„Nõhtawasti olete küll wist üliõpilane, et
nõnda hoolikasti uurite?“

„Ja, minu eesmärk on hoolas uurija olla“,
kuuldus wõõra suust wastus.

„Ja mida teie uurite, kui küsida tohin?“

„Ma uurin loodust, elu, inimest ja neid
raamatuid,“ wastas wõõras.

„Noh, see oli küll laialdane wastus,“ ütles
Lensmann naeratades, „kuid sellega ei ole
Teie sedagi ütelnud, kas teie linn wõi kala
olete.“

„Linn ega kala ei ole ma küll kumbki,
kuid olen kalapiiudja — nimeit inimeste
piiudja.“

„Ah, Teie olete inimeste piiudja!“

„Ja, mind on ühe kõrge ülemuse poolt
välja saadetud.“

„Kõrge ülemuse poolt välja saadetud?“
kordas Lensmann. Kas naljatate minuga wõi
räägite tõtt?

Wiimasel juhtumisel lubage et ma teie
kätt pigistan; sest ka mina olen inimestepiiud-
jana väljas.

Olen kuulnud et siin läheduses üks usu-
hullustaja tegutsemas olla ja pean oma koku-
seks tema kahjulikku tegewust takistada. Ta
pidada igal pool majast majasse ümber käima
ja naiste pääd kõiksugu uute usawaadetega
segamini ajama. Mina tahaksi temale hää
õpetuse anda.

Kas teie seda segajat ja „naisteefitajat“
tunnete? küsis wõõras Lensmannilt.

„Ei tunne, kuid tema peab täna mind
tundma saama!“ wastas Lensmann.

Rii kui öeldud kanda tema tegewus ise-
äransis naisloo seas — kes ju loomulikult
nõdremad — kõige paremat wilja. Meie tee-
nija käis ühel õhtul ka tema kõnet kuulamas
ja pääle seda ei teegi ta muud kui nutab ja
ütleb enese kõige suurema patuse olemat ja
n. e. Tema on aga iseloomu poolest kõigiti
hää inimene ja ei taha usufeselegi liiga teha.
Kahju et ka see ilmsüüta olemus oma hari-
liku ilmawaate on muutnud ja tema mõjul
elitusesse sattunud. Riituguseid segadusse saa-
detuid olla palju ja sellepärast peab selle kah-
juliku mehe tegewusele piiri pandama. Kas
ei tahaks ka teie minuga ühes tulla ja selleks
kaastegew olla et segadus laiemale ei saaks
laguneda.

„Segaduse wastu töötamiseks ei ütle ma
iialgi ei, waid tahan kõigest jõust tõe ja õiguse
laialelaotamiseks tegew olla.“ Eulen selle-
pärast hääle meelel teiega kaasa.

Ja nõnda läksid nad mõlemad hääs tujus
kohale, kus teatud koosolek pidi olema, et
säält ühiselt enda plaani teostada. Koosoleku
ruumis oli hull rahwast koku tulnud, kuid
kuulutaja wõeldi weel puuduwat. Kui Lens-
mann seda teada sai teatas ta ka sellest kohe
oma kaaslasele ja pani temale ette eesruumis
ootama jääda, kus neil võimalik oleks igat
sisseastujat näha, kelle seast ta kohe eemalt
oodatud isikut arwas äratunda wõiwat.

Ta ei olnud iialgi weel kolportööri näinud,
waid wõis teda ainult ühe oma tuttawa
kirikuõpetaja kirjelduse järele ettekujutada, kes
oli jutustanud, et nemad nõnda idiotiliste

kalduwustega ja waadetega on, et neid kohe wäijanagemise järele wõib ära tunda.

Mida rohkem ooteminutid möödusid, seda rahutumaks sai Lensmann.

Wiimaks ütles ta oma kaaslastele, et nende ootamine wist asjata on ja lühas juure, et seda kolportööri on wist hoiatatud. Pika ootamise järele tõusis ta wiimaks istmelt ja pani oma feltfilisele ette eesruumist wälja minna.

Aga noormees peatas teda ja ütles: „Aga isand, teie ei wõi ju ometigi niisugust hääd juhust kasutamata jätta, et rahwale sellekohast õiget õpetust anda, ehk vähemalt selle hullustaja eest hoiatada.“

Rahklemata saawad rahwas teie sõnu tāmuga wastu wõtma.

„See tuleb mulle päris ootamata ja ma ei ole selleks ennast walmistanud; päälegi ei ole ma üleüldse kõnemees, waid tuln ainult teatava waimuliku ringkonna ülesandel, et siin seda jutlustajat tabada ja wõimude kätte toimetada.“

Inimeste nägudest paistab aga selgesti, et nad millegi järele igatsewad ja meie ei tohi mitte neid tühjalt ära minna lasta, wastas noormees.

„Wõib olla“, wastas Lensmann, kuid mina ei ole kõnemees; ei ole isegi sõõgi palwgt iialgi kuuldawalt lugenud, minu päraft wõiwad küll kõik samuti koju pöörata nagu nad siia tulnud.“

Aga kas teie ei peaks neile wäikest kõnet? Mina istun ka nii kaua siin ja kuulan päält; seega saame ikka rahwale kasuks olla. Olge nii hääd, tehke seda!“

Nooremehel filmad lõiwad rõõmul särana.

Mina olen nõus seda tegema, kuid ainult tingimisel, et teie minu kõnet tahtistama ega mind segama ei saa waid lõpuni pääitkuulajaks jääte.

„Noh, nii wiisakufeta ma ju ei ole“, wastas Lensmann.

Lensmann jäi istuma; noormees tõusis üles ja astus laua juure.

Waewalt wõib Lensmann imestust ettekujutada, kui ta nägi oma kaaslast — kes tõelikult see oodataw jutlustajo oligi, kelle finniwõtmiseks Lensmann wäljas oli — pühalikult oma käed kokku panewat ja teda mõjuwalt ütles: „Palugem!“

Ta palwetas nii südamliselt, et paljude silmist pisarad weeresid. Tema palwetas Jumala poole iseene ja teiste pattude ja nõruste pärast; ta palwetas nende eest, kes Kristuse järelkäijaid wihkawad ja tagasiusa-

wad. Tema huultelt kõlas südamliselt: „Jaa, anna neile andeks, sest nemad ei tea mitte, mis nad teewad.“

Selle järele luges ta oma kõne algkirjakohta, millele mõjuw jutlustus järgnes.

Lensmann istus, kui kinninaelutult ja näis igat jutlustaja suust tulewat sõna, kui neelama.

Ta istus rahulikult paigal, kunni koosoleku lõpuni, kuid ka tema põski mööda weeresid samuti pisarad, kui teistelgi kuulajatel.

Koosoleku lõpul astus ta jutlustaja juure ja ütles: Täna teid südamest nende elustawate sõnade eest, mis ka minu sisemusesse on otsustawa pöörde toonud. Kas teie wõite mulle minu pilkawaid sõnu andeks anda, mida ma teie wastu ja teie kohta ütlesin, ilma, et teadnud oleks, et teie see teatud isik oletegi? Müüid selle järele, kui ma ise asja oma silmaga näinud ja kuulnud, on mul hoopis teine waade teie tegewuse kohta.

Mina austan teid, kui isikut, kellel on ausad põhimõtted. Olete alati minu majas terwitatud, kui teil selleks soow ja wõimalus leidub. Tahaksin, et ka minu omased wõiksid neid armsaid liigutawaid sõnu kuulda, et Jumal meid armastab ja weel täna meie, kui effiwate olemustega kannatlikult ümberkäib ja ootab, et meie teda oma juhatajaks ja lunastajaks waliksime.

„Tõesti, kõik see elu on tühi ja kole ilma Jumalata, ilma midagi parema lootuseta, kuid tõesti on midagi ülemat ja paremat olemas, mis täna minu sisemust on elustanud.“

Kõige südamlisumalt lahkusid nad üksteisest, lootes jälle õige pea kokku saada. Ja, armuõpetus on tõesti üks wägi, mis kõik wõib ümbermuuta, kes ainult endid ümbermuuta lasewad!

*****

Kõrwaldage kiwid teelt!

Keegi würist tahtis ford oma alamatele hääd õpetust anda. Ta wõttis ihe suure kiwi weeretas seda lest teed ja jättis seda senna,

Warsti selle järele sõitis seda teed mööda keegi talumees, kellel härjad olid wantri ette rakendatud. Mees nägi kiwi teel kes olewat ja ütles: „Küll on wast rumal tegu, niisugust suurt kiwi teele weeretada! Suwitaw oleks teada, kes seda on teinud!“ Ta talutas ettewaatlikult oma härjad kiwi kõrvalt mööda, nõnda kiwi puutumata oma kohale jättes.

Järgmiselt tuli keegi reisirja seda teed mööda. Kui tema seda tahtust teel ees

nägi, ütles ta vihafelt: „Olen ma elus palju kõlbmata asju ja tegusid näinud, kuid niisugust kõlwatust weel mitte! Minu mõtte järele peaks see mees, kes selle kiwi teele on weeretanud, siia kutsutama ja teda kiwi tagasiweeretama sunnitama“.

Nõnda teiste häbemattuse üle pahandades, kes teistele kiwa teele weeretawad, läks ta vihafelt oma teed edasi. Pea selle järele tuli seda teed keegi lõbusas meeleolus sõdur.

Juba eemalt nähti tema puusal mõõta läikiwat. Ta kandis oma pääd kõrgel ja astus iseteadwal sammul kiiresti edasi.

Ta ei pannud seda kiwi ennem tähelegi, kui ta selle wastu tõukas ja maha kukkus.

Selle üle äärmiselt wihastades mõtles ta: Seda oleks tarwis oma ülemusele teatada; sell wiisil wõib ju wigastatud, ja koguni surma saada! Sarnaste mõtetega tegewuses olles astus ka tema oma teed edasi.

Palju teisi läksid sel päewal weel sellest kiwist mööda. Ka nemad kõik komistasid selle kiwi otja ja pahandasid piiritalt selle üle, kes kiwi teele weeretanud; kuid ükski ei wõtnud waewaks seda kõrwale weeretada ja nõnda jäi ta sinna kauemaks ajaks. Wiimaks palus see würist kõik oma alamad selle kiwi juure teele kokku tulla. Nad ilmusid kõik määratud ajal ja würist pööras nende poole järgmiste sõnadega: „Armsad inimesed! Mina olen selle kiwi, mis teile nii palju pahameelt sünnitanud, teele weeretanud. Kuid teadke, et mull seejuures ainult hää eesmärk silmis oli. Kuid ma imestasin wäga, et mitte ükski teie seast ei püüdnud seda teelt kõrwale weeretada, sellepääle waatamata, et teie kõik selle pääle komistasite ja selle üle pahandasite.“

Iga wäiksem piüie seda kiwi kõrwaldada oleks teiste pahanduse ära hoidnud ja kõrwaldada püüdjaja oleks rikkaliku tasu saanud.

Pääle selle ei oleks see mitte üksi temale enesele tõsist rõõmu walmistanud, waid ka tema iseloomu arendamiseks kasulik olnud.

Kui teie seda kiwi nõnda kaua olete lastanud puudutamata oma asemel olla siis tahan mina ise seda teie siinolekul teelt kõrwaldada“. Tema tegi seda ja waata, kiwi alt ilmus nähtawale karbitene, millele järgmised sõnad olid kirjutatud: „Tasuts sellele, kes kiwi kõrwale weeretab“. Rasti awades paistjid jäält mitmed kuldtükid.

Eks ole waew aufasti tasutud?

Nii mõnelgi kehwal oleks seda raha hädasti tarwis olnud ja ta oleks seda wõinud kerge waewaga teenida. Kuid kõik on waewa põlganud ja seega tõelise meelega kui ka mitte wäheha kasu lastnud kaduma

minna. Muidugi mõtlesid paljud seejuures: „Ja, oleks' ma teadnud!“—

Uga nõnda on see harilikult: Kui wõimalused on lastud mööda minna, alles siis kahetsetakse oma hooletust.

Sellepärast kuule, armas wäikene lugeja, mis Jumala sõna sülle ütleb: „Loopige kiwid kõrwale!“ „Walmistage teed, tõstke komistuse asjad ära mu rahwa tee pealt!“ Jes. 57, 14.

Kuid mõistke dieti! Komistamisest ei ole mitte alati wastu harilikku kiwi, ei, waid ka mitmesugused raskused ja takistused meie elus ja wead ning puudused meie kaasinimeste juures. Mõnikord wõiks üks ehk teine neid kergesti kõrwaldada. Kuid seda ei wõeta ette ega taheta mitte; kardetakse sellega ühenduses olewat waewa. Mida aga ootab Jumal igalt kristlaselt? See on: „Hoolsast ja rõõmuga komistustest kinni haarata ja wõimalikult teed tasandada! Niisuguseid kiwa mis meid wihale ärritawad, halbu sõnu wõi pahameelt esile kutsuwad, on palju nii sinu kui ju ligemise eluteel. Mõttele aga et nende all ka alati mingisugune warandus peidus on, mida sull wõimalus üles leida ja omandada — wähemalt õnnelikuse tunne ja rõõm kordamineku üle on sulle kindlustatud. Kui sa oled selle kiwi kõrwaldanud, siis on ka jää all peituw warandus sinu oma. Sellepärast mine ja kuula Jehowa sõna!“

ooooo

Kuldne põhimõte.

Kes küll ei tunneks seda kuldset reeglit, millele Kristus aluse pannud: „Kõik müüd, mis teie ial tahate, et inimesed teile peawad tegema, nõndasamuti tehke ka neile“. Matt. 7, 12. Kui armas on see, kui meiega hästi ümberkäiakse! Kuidas küll rõõmustab see meie meelt, kes meie wastu kaastunnet ja osawõtet awaldab ning kõtgis meile nõuts ja abiks alla püüab! Niisuguse inimese seltsis tahaks igati alati olla.

Kuid kuidas on lugu meie ülespidamisega teiste wastu? Kas oleme ise ka walmis teisi awitama? Kui tihti küll unustame ennast jelles asjas!

Meie tahame küll teistelt lahkuft ja armastust maitsta, aga mitte seda edasi anda.

Rogu maailm tarwitab kaasinimeste abi.

Püüame siis kõik uuel aastal igat nurka jumaliku armastusega ja walgusega täita ning enda kaasinimesti oma ülespidamise läbi õnnelikuks teha.

Päewasündmused ajamärkidena.

Iga wiies abielu lahutatud. Ameerikas, Chicago linnas oli möödunud aasta esimese kolme kuu jooksul laulatute seas iga wiie abielu kohta üks lahutus. 1923 a. esimesel weerandil anti wälja 7505 laulatustuba ja samal ajal lahutati 1588 abielu.

Rogu möödunud aasta jooksul oli 38,094 abieluse laulatust ja 7285 lahutust. Lahutuste arv on wiimase 8. aasta jooksul kahefordseks kaswanud, kuid abieluse astujate arv ainult ühe kaheksandiku wõrra suurenenud.

Euroopa läheneb uuele sõjale. Rõnes, mida Lloyd George wesleijaanlaste konwentsil Londonis pidas, lõendas ta, et Euroopas praegu enam sõdurit olla kui enne suure maailma sõja algust. „Rahwad“, ütles ta „on ikka veel saatanlike sõjamasinate wäljamõtlemise kallal tegewuses, selle pääle waatamata, et nad kõik on rahulepingule allkirjutanud. Ükski rahwus ei ole wiimaseft sõjast õppinud, et suurearwuliste sõjawägede harjutamine inimesesoole ainult hukatust wõib tuua. Saatanliku sõjatantsu alustatakse jälle peagi uuesti. Inimesi peaks õpetatama sõja kui wägiwõlde kuritöö pääle waatama“.

Suurem lugusõhulaew. Rõige elegantsem õhulaew maailmas on praegu Itaalias ehitusel.

See on õhulaew „Napoli“, millel 12 kolmesaja hobuse jõulist mootorit. Selles laewas asub pääle muu hiilgawalt siseteadud elektritööd, millel 100 kaasreisija jaoks wõib lõunat walmistada.

Selle õhulaewa tarwitajad asetatakse lõunasöögi ajaks ülelegantsesse söögiruumi.

Pääle selle asub laewal ilus taliaed ja klassidest ümbristatud rõdu „Terrasse“, millest reisirijad mõnusalft wäljawaadata ja lennu ajal ümbrusonna ilu waadelda wõiwad. See, millest ennem muinaslugudes kõneldi, näib tõeasjats saanud olewat. Kuid Jumala sõnas oli sellest juba ammugi kirjutatud. Waata Amos 9, 2.

Ra õhurööwliid. Uulitsarööwliite kõrwal on nüüd ka õhurööwliid tegewusesse astunud, kes nende õhulaewade pääle jahti peawad, millest teada, et neis suuri rahajumme weetakse.

Limas, Perus, tõusis tuntud lendur, Hoyd Moore, lennumasinal õhku, et walitusasutuse raha, mida 16,000 dollari oli, kuhugile kindlustuseks wiia. Teel ajasid temale õhurööwliid järele ja tema oli sunnitud maanduma.

Moore juhtis kindlal käel lennuaparati maapinnale ja jõudis raha pakki ühes wõttes enne paksu tihnikusse põgeneda, kui tema tagaajad maanduda jõudsid ja pääfids õnnelikult.

Automobiili on juba ammugi selle musta tegewuse otstarbeks tarwitatud. Kuid nüüd awanewad rööwliitele uued wäljawaated õhus, ja kui piirita need on!

Tõesti meie elame edu-ajajärgus ja seda ka kuritegewuse alal.

Ajakohased,

Waimulikud kõned, peetakse järgmistes linnades:

Tallinn, Merepuiestee, 14-a.

Tartus, Pihtwa tän. nr. 10, kort. 2.

Narwas, Peetri turg, Luschkowi maja nr. 10.

Rakweres, Pilt tän. nr. 68.

Tapal, Rabala tän. nr. 4.

Paides, Lai tän. nr. 9.

Pärnus, Karja tän. nr. 3.

Kuresaares, Rubermangu tän. nr. 6.

Walgas, Uus tän. nr. 24.

Wõrus, Jüri tän. nr. 6.

Haapsalus, Wäike Liiwa tän. nr. 14.

„Tõe Sõnumi“ aastakäigu hind on 180 m.
Üksik nr. maksab 15 „

Wäljaandja: 1895 a. asutat. 7 p. Adw. Cesti Liit. Tellimised kui ka rahajadetused saata Martha Kaba'le Merepuiestee nr. 14-a Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub, Posti tän. nr. 48, kort. 5, Narwas, kuhu kaastööd tulewad saata. D.-Ü. „Narwa Kirjastusühisuse“ trükk, Narwas.